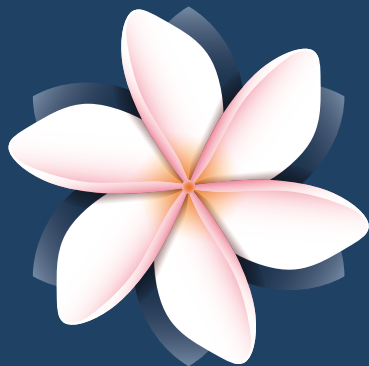

Nationale Herdenking
15 augustus 2018
Indisch Monument

Voorwoord

Vandaag exact dertig jaar geleden onthulde onze toenmalige Koningin Beatrix het Indisch Monument in Den Haag. De in marmer gebeitelde boodschap 'De Geest Overwint' brengt inmiddels al drie decennia een ode aan de veerkracht van een volledige generatie.

Een generatie die de verschrikkingen van de oorlogsperiode in Nederlands-Indië het hoofd moest bieden. Met groot of klein verzet. Met de voor die generatie zo typerende 'stille kracht die alle weerstand tart', zoals dat zo treffend in het prachtige gedicht 'Gij & wij saam' van Albert Verwey is verwoord.

Deze boodschap en de lessen die wij daaruit kunnen trekken staan centraal bij de Nationale Herdenking op 15 augustus, waarbij wij weer in grote harmonie stil staan bij de capitulatie van Japan en het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Ik wens u een gedenkwaardige herdenking toe.

Erry Stoové

Voorzitter Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945

Het jaarthema 'De Geest Overwint' is een ode aan de veerkracht van een oorlogsgeneratie in tijden van onvrijheid en geweld. Het doorzettingsvermogen om de drastische gevolgen te dragen en een betere toekomst vorm te geven voor volgende generaties. En daarmee een ode aan wat ons tot de dag vandaag verbindt – de overstijgende kracht van de menselijke geest.

Herdenkingsplechtigheid Indisch Monument

Professor Teldersweg, Den Haag

U wordt verzocht om uiterlijk 12.00 uur uw plaats te hebben ingenomen

- ▶ Intreden van het vaandel Regiment Van Heutsz
- ▶ Luiden van de Indische Klok
- ▶ Aankomst Minister-President met eerbewijs
- ▶ Welkomstwoord Erry Stoové Voorzitter Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945
- ▶ Uitvoering van 'In Remembrance' (Eleanor Daley) door de Residentie Bach Ensembles
- ▶ Voordracht door Geert Mak
- ▶ Uitvoering van 'Saint Thomas Choral' (Pavel Staněk) door de Koninklijke Militaire Kapel Johan Willem Friso
- ▶ Uitvoering van 'Het Indisch Onze Vader' door de Residentie Bach Ensembles (zetting en bewerking Patrick Pranger)
- ▶ Kranslegging namens de Koninkrijksregering
- ▶ Luiden van de Indische Klok / taptoe / stilte / 1^e en 6^e couplet Wilhelmus
- ▶ Kransleggingen voor slachtoffers
- ▶ Muzikaal optreden Wudstik en Wieteke van Dort
- ▶ Voordracht Karlijn Jansen, leerlinge van het Vrijzinnig Christelijk Lyceum
- ▶ Uitvoering van 'There is an old belief' (J.G. Lockhart, C.H.H. Parry) door de Residentie Bach Ensembles
- ▶ Kransleggingen door autoriteiten
- ▶ Uitvoering van 'Captives Hymn' door de Koninklijke Militaire Kapel Johan Willem Friso
- ▶ Overvliegen Catalina
- ▶ Defilé langs het Indisch Monument

Erry Stoové (1947) | Erry Stoové is voorzitter van Stichting Nationale Herdenking 15 augustus 1945. Hij was eerder o.a. bestuursvoorzitter van de SVB, directeur van het COA, voorzitter van Pelita en voorzitter van het Indisch Herinneringscentrum.

Angelique Jansen | Ceremoniemeester en presentatrice Angelique Jansen is inmiddels al 33 jaar verbonden aan de herdenking.

Vandelwacht van het Regiment van Heutsz | Het Regiment van Heutsz heeft in 1950 de tradities overgenomen van het voormalige Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger (KNIL). Het Regiment is sindsdien gerechtigd het vaandel te voeren met daaraan verbonden de Militaire Willemsorde van het KNIL. De

vaandelwacht is gekleed in het dagelijks tenue met bamboehoed zoals sinds 1910 in het KNIL gedragen.

Residentie Bach Ensembles | De Residentie Bach Ensembles uit Den Haag bestaan onder meer uit het Residentie Bachkoor en het Residentie Kamerkoor. De koren bestaan uit ongeveer 120 leden. Naast het werk van de componist Johann Sebastian Bach worden werken van andere componisten ten gehore gebracht. Tijdens de herdenking staat het projectkoor onder leiding van Patrick Pranger. Met medewerking van sopraan Judith Pranger.

Geert Mak (1946) | De vader van schrijver en journalist Geert Mak was predikant in Medan en werd als

legerpredikant tewerkgesteld aan de Birma-spoorweg. Zijn moeder, twee broers en een zuster overleefden meerdere kampen op Sumatra. In zijn boek 'De Eeuw van mijn Vader' beschrijft hij hoe het voor een ontheemd gezin is om een nieuw bestaan op te bouwen.

De Koninklijke Militaire Kapel Johan Willem Friso | De kapel zet de tradities voort van de voormalige Koninklijke Militaire Kapel uit Den Haag (1829) én de Johan Willem Friso Kapel uit Assen (1819). Het takenpakket omvat onder meer de muzikale omlijsting bij officiële ontvangsten van staatshoofden en ambassadeurs door Zijne Majesteit de Koning, het opluisteren van militair ceremonieel en het geven van relatieconcerten. De Kapel staat onder leiding van majoor Tijmen Botma.

Vlaggenwacht | Willem Kerrebijn & Arie van der Pijl. Adjutant b.d. Willem Kerrebijn maakte als jonge buitenkamper de Japanse bezetting in West Java mee. In 1947 nam hij dienst in het KNIL. Na de soevereiniteitsoverdracht ging hij over naar de Koninklijke Landmacht. Kwartiermeester Arie van der Pijl is zeekadet en vertegenwoordigt de nieuwe generatie.

Wudstik (1981) | Jermain van der Bogt (bekend als Wudstik) is zoon van een Nederlandse vader en Molukse

moeder. De muzikale duizendpoot is werkzaam in praktisch elk muzikaal genre. Als solovocalist en leadvocalist van gitarist Ruud Jolie werd

hij onder andere bekend met het project *For All We Know*. In de rol van producer en songwriter deelt hij inmiddels successen op tracks van Ali B, Diggy Dex en Kraantje Pappie.

Wieteke van Dort (1943) | Actrice, cabaretière en zangeres Wieteke van Dort werd bekend door onder andere de *Late Late Lien Show*. Ze is nog regelmatig op het

podium te vinden en zet zich daarnaast ook actief in voor de Indische gemeenschap. Van Dort is geboren in Surabaya tijdens de oorlog. Op veertienjarige leeftijd kwam ze noodgedwongen naar Nederland met haar familie.

Karlijn Jansen (2001) | De 17-jarige leerlinge Karlijn Jansen zit op het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum in Den Haag, de school die het Indisch Monument heeft geadopteerd. De

ouders van zowel haar vader als moeder verbleven ten tijde van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. Haar oma's zaten beiden in verschillende kampen.

Liedteksten

Wilhelmus

Wilhelmus van Nassouwe
ben ik, van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God, mijn Heer!
Op U zo wil ik bouwen,
verlaat mij nimmermeer!
Dat ik doch vroom mag blijven,
Uw dienaar t'aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

Indisch Onze Vader

Onze Vader die in de hemel zijt
Geheiligd word' uw Naam.
Onze Vader die in de hemel zijt
Laat komen uw Rijk.
Uw wil geschiede op aard' als in de
Hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
En vergeef ons onze schulden
Gelijk ook wij vergeven onze
schuldenaren.
En leid ons niet in bekoring
Maar verlos ons van het kwade.
Amen.

In Remembrance

(Eleanor Daley)

Do not stand at my grave and weep,
I am not there, I do not sleep.
I am a thousand winds that blow.
I am the diamond glint on snow.
I am the sunlight on ripened grain.
I am the gentle morning rain.
And when you wake in the
morning's hush,
I am the sweet uplifting rush
Of quiet birds in circled flight.
I am the soft stars that shine at
night.
Do not stand at my grave and cry.
I am not there, I did not die!

There is an old belief

(I J.G. Lockhart, C.H.H. Parry)

There is an old belief,
That on some solemn shore,
Beyond the sphere of grief
Dear friends shall meet once
more.
Beyond the sphere of Time and
Sin and Fate's control,
Serene in changeless prime of
body and of soul.

That creed I fain would keep,
That hope I'll never forgo.
Eternal be the sleep,
If not to waken so.

Overzicht kransen

15 augustus 2018

Krans 1 | Namens de Regering door de Minister-President en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Krans 2 | Voor de burgerslachtoffers en militaire slachtoffers door mevrouw Maudy De Haas-De Bruin en de heer Stefanus Ririhena

Maudy De Haas-De Bruin (1936) | 'Ik ben opgegroeid in Depok (West Java) en was 6 toen de Japanse bezetters zich vestigden naast mijn ouderlijk huis. Ik zag hoe lijkjes in de rivier werden meegevoerd. Hoe sommige mensen met en zonder duidelijke aanleiding werden mishandeld of gemarteld. Mijn moeder, een zus en een nichtje stierven vlak voor het einde van de oorlog als gevolg van dysenterie. Na de capitulatie van Japan begon voor ons een nog heftiger hoofdstuk.'

Stefanus Ririhena (1923) | 'Ik groeide op in Wassu (Haruku, de Molukken). Op mijn 18^e ging ik in militaire dienst bij het KNIL. Vervolgens werd ik gestationeerd op Morotai en later verscheept naar Makassar. Daar belandden we in gevecht met het Indonesische leger. Niet veel later werden naar Semarang overgebracht. Van daaruit werden we op de Astorias naar Nederland verscheept. Ik was bijna 27 toen ik in 1951 met mijn zwangere vrouw en zontje aankwam, met de verwachting hier tijdelijk te verblijven.'

Krans 3 | De krans van drie generaties wordt dit jaar gelegd door Charles de Wilde, zijn dochter Kari de Wilde, zijn kleindochter Erlijn Prins en kleinzoon Maarten Prins. Charles de Wilde (1928) | 'Mijn broer en ik werden in 1943 vanuit het vrouwenkamp in Tjihapit overgeplaatst naar het mannenkamp Baros. Na de capitulatie van Japan vonden we mijn moeder terug in het vrouwenkamp Ambarawa. Samen vertrokken we naar mijn oma die de oorlog als buitenkamper in Surabaya had overleefd. Niet veel later werden mijn moeder, broer en ik wederom gevangen genomen. Niet lang nadat we werden vrijgelaten kwam ook mijn vader, na jarenlange gevangenschap, vrij en werd ons hele gezin gezin in Batavia herenigd.'

Krans 4 | Namens de Staten-Generaal

Krans 5 t/m 9 | Namens de regeringen van Indonesië, Australië, Nieuw Zeeland, de Verenigde Staten van Amerika en het Verenigd Koninkrijk

Krans 10 | Namens de gehele Krijgsmacht

Krans 11 | Namens de gemeente Den Haag en het Vrijzinnig Christelijk Lyceum

Krans 12 | Namens de Oorlogsgravenstichting en Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945

Overzicht aangesloten organisaties

bij de Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945

Bond Ex-Geïnterneerden & Gerepatrieerden van Overzee	Stichting instandhouding van het Kolff-fonds
Flores Molukken-Singaporekampen	Stichting Japanse Ereschulden
Haagsch Studenten Schutters Korps 'Pro Libertate'	Stichting Japanse Vrouwenkampen
Koninklijk Tehuis voor Oud Militairen en Museum Bronbeek	Stichting Karel Doorman Fonds
Landelijke Vereniging Indische Na-Oorlogse Generatie	Stichting Kinderen van het 18 ^e sqn NEI
Orde van Vrijmetselaren onder het Grootosten der Nederlanden	Stichting Kumpulan Bronbeek
Reünistenvereniging Oud korballers Indië	Stichting Noord Sumatra Documentatie '42-'45
Sinai Centrum	Stichting Protestants Indisch Geestelijk Leven
Stichting CAS Reünisten	Stichting Reünie Bangkinang en lotgenoten Japanse Interneringskampen Sumatra's Westkust en Nazaten
Stichting Centrum '45	Stichting Sociaal Cultureel Instituut Indonesië Nederland
Stichting Belangenbehartiging Indische Na-oorlogse Generatie	Stichting Pelita
Stichting De Brug, werkgroepen Jembatan en Kinderen uit de oorlog	Stichting Strafkamp Dampit
Stichting Comité Jongenskampen BangkokGedungjati	Stichting Vervolgingslachtoffers Jappenkampen 1942-1945
Stichting Eerste Nederlands-Indisch Museum	Stichting Vrienden van Bronbeek
Stichting Gastdocenten WO II, Werkgroep Zuidoost-Azië	Unie van Nederlandse Veteranen
Stichting Genootschap Engelandvaarders	Vereniging Centrale van Samenwerkende Indische Organisaties
Stichting Herdenking Birma Siam Spoorweg en Pakan Baroe Spoorweg	Vereniging van Gerepatrieerden en Vrienden
Stichting Herdenking Gevallenen en Slachtoffers in Nederlands-Indië	Vereniging Indische Nederlanders
Stichting Herdenking Gevallenen Zuidoost-Azië 1941-1949	Vereniging Japans Indische Nakomelingen
Stichting Herdenking Japanse Jongenskampen	Vereniging Kinderen van Verzetsteelnemers 1940-1945
Stichting Herdenking Slachtoffers Japanse Zeetransporten	Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962
Stichting Hulp aan Landgenoten in Indonesië	Vereniging van Oud-leerlingen van het Christelijk Lyceum Bandoeng
	Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Middagprogramma in Crowne Plaza

13.30 – 17.30 uur | Van Stolkweg 1, 2585 JL Den Haag

Het Crowne Plaza is op loopafstand van het Indisch Monument. U kunt tot 15.00 uur gebruik maken van de gratis pendelbussen tussen het Indisch Monument en het Crowne Plaza. Het is mogelijk om toegangskarten aan de balie van het Crowne Plaza aan te schaffen.

Vanaf 13.30 uur

Indisch buffet

- ▶ Bij het Indisch buffet zijn diverse Indische maaltijden en hapjes te verkrijgen. Tijdens het buffet zorgt het muzikale duo 'Kris & Amir' in de foyer voor covers van o.a. 'The Blue Diamonds' en 'The Tielman Brothers'.

14.30 – 15.15 uur

Cultureel programma 1^e Ronde

- ▶ Met o.a. muziek van Wesley Nuis en oom Nuis, *spoken word* van Ellen Deckwitz en muziek van Wieteke van Dort en Aron Tringali.

15.30 – 16.15 uur

Cultureel programma 2^e Ronde

- ▶ Met o.a. muziek van Wudstik, theater van Joenoes Polnaija, *spoken word* van Ellen Deckwitz en dans van Asian Persuasion.

16.15 – 17.30 uur

Muziek van Orangelane

Artiesten

Middagprogramma

Ellen Deckwitz (1982) | Ellen

Deckwitz is dichtster, theatermaker en columnist voor *NRC Handelsblad* en *De Morgen*. Ze publiceerde diverse werken over literatuur, bracht drie dichtbundels uit en werkt nu aan 'Hogere Natuurkunde' – een bundel over haar Indische familieleden.

Joenoës Polnaja (1989) | Joenoës

Polnaja is acteur, onder andere bij theatergroep DOX. Na rollen in o.a. 'De Punt' en 'Het Schaaap Ahoy' speelt hij dit jaar in 'What We

Don't Sea' van Productiehuis Rotterdam. Op dit moment is hij te zien in 'DENGAR', een solotheatervoorstelling over de worsteling tussen identiteit en beeldvorming waar hij onlosmakelijk mee is verbonden.

Fiona Kelatow (1991) | Theater-

maker en docent Fiona Kelatow is werkzaam voor culturele instellingen zoals jeugdtheatergezelschap 'Bontehond' en het

Scheepvaartmuseum. Als theatermaker benadert ze verhalen vanuit multiperspectief. Samen met Joenoës

maakte ze de solotheatervoorstelling 'DENGAR'.

Ricci Scheldwacht (1965) | Ricci

Scheldwacht is journalist en schrijft onder andere voor *HP/De Tijd*, *Esquire* en het Indisch maandblad *Moesson*. Naast zijn

werk als journalist is hij werkzaam in theater. Komend theaterseizoen is hij te zien in 'De Indië Monologen'.

Wesley Nuis (1985) en Herman Nuis (1932) | Al voordat Wesley Nuis

kon lopen werd hij bij zijn oom Herman thuis overspoeld

met klanken uit Java, Manado en de Molukken. Tegenwoordig spelen ze die nostalgische klanken als muzikaal duo. Naast zijn muzikale carrière met onder andere Gers Pardoel, 2Unlimited en eigen project Liptease, geeft Wesley zowel muzikalen dansles met deels Indische invloeden.

Wudstik (1981) | Zie blz. 7

Wieteke van Dort (1943) | Zie blz. 7

Asian Persuasion | Danstheater

'Don't Hit Mama' laat in 'Asian Persuasion' een mix van

hiphop en traditionele Javaanse hofdans zien. De door Nita Liem samengestelde dansvoorstelling gaat in op thema's als herkomst, frictie en verbondenheid en altijd onuitwisbare, soms subtiele en dan weer indringende Aziatische invloeden.

Sonja Bloem (1956) | De in

Nederland geboren danser met Indische ouders volgde, na haar dansopleiding aan de Amsterdamse Theaterschool, de sporen van de klassieke Javaanse dans in zowel Nederland als op Java zelf. Dans is inmiddels de levensstijl waarin ze met precisie, toewijding, zachtheid en kracht haar danspartners tegemoet treedt.

Delphine Nguyen (1989) | De

Vietnamese Deydey pendelt, als performer, danser en dansdocent, tussen Frankrijk en Nederland. Als eerste vrouwelijk *'poppin'* wereldkampioen (UK B-Boy Championship 2009) en ondernemer met eigen dans crew 'Zamounda' maakte ze met 'Asian Persuasion' haar danstheaterdebuut in Nederland.

Orangelane | De 7-koppige formatie

'Orangelane' is een veelgevraagde all-round band voor

onder andere Kumpulans, Pasar Malams en Veteranendagen in zowel binnen- als buitenland. De bandnaam wordt ontleend aan de Oranjelaan; een bekende straat in Hollandia, de voormalige hoofdstad van Nieuw-Guinea.

Kris Patmo (1981) en Amir

Westhoff (1981) | Het muzikale duo

'Kris & Amir' kent elkaar sinds de middelbare school in Den Haag. Tijdens deze Nationale Herdenking zorgen ze in de foyer voor covers van hits uit de tijd van 'The Blue Diamonds' en 'The Tielman Brothers'.

Aron Tringali (1985) | Aron Tringali

is geboren in Milaan, heeft een Italiaanse vader en een Chinees-Indonesische moeder. Hij studeerde o.a.

klassiek piano aan het Conservatorium van Amsterdam en in London en heeft diverse (inter)nationale prijzen gewonnen. Aron was o.a. te zien in de theatervoorstelling *Adieu Indië*.

Organisatie

De Nationale Herdenking 15 augustus 1945 zou zonder vrijwilligers niet mogelijk zijn. Naast de onmisbare inzet van vele individuele vrijwilligers, dragen ook het Zeekadetkorps en het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum belangrijk bij aan de totstandkoming van de herdenking. De herdenking wordt daarnaast ondersteund door het personeel van de stafcompagnie van de Luchtmobiele Brigade.

De activiteiten van de Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945 worden mogelijk gemaakt door subsidies van het Vfonds, het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en vele donateurs.

Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945 werkt samen met het Indisch Herinneringscentrum en het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Fotografie | Ilvy Njiokiktjien, Suzanne Liem, Tanne van der Wal, Lyan van Furth, Michel Goossen, Jean van Lingen, John Verhagen, Joris-Jan Bos o.a. via ANP.

Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945
info@indieherdenking.nl | www.indieherdenking.nl